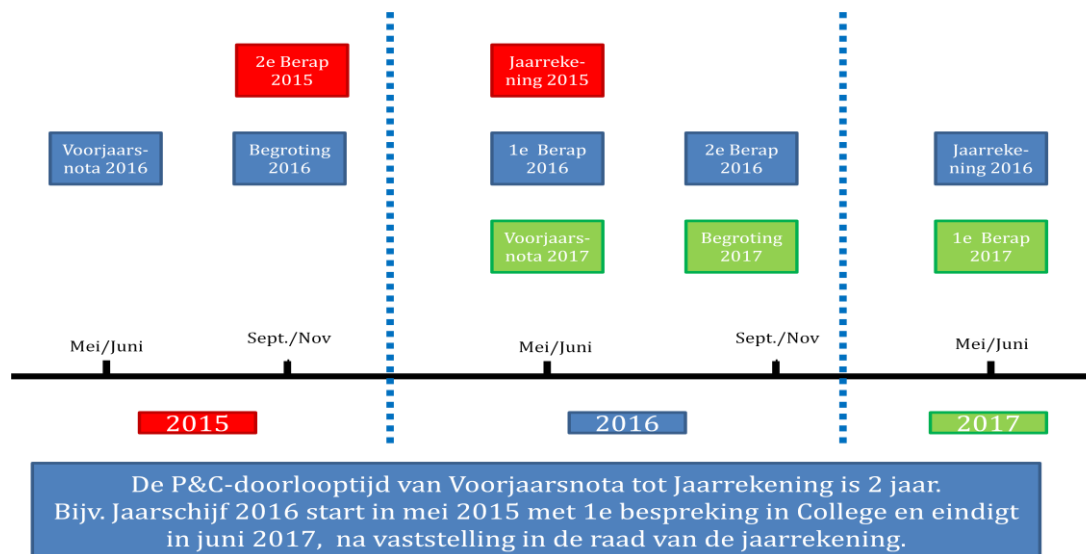

1^e BESTUURSRAPPORTAGE 2016

Inleiding

Hierbij ontvangt u de 1^e bestuursrapportage 2016 van de gemeente Oude IJsselstreek. De opzet is gebaseerd op de opzet van de Programmabegroting. De berap is onderdeel van de Planning & Controlcyclus en geeft de stand van zaken van het lopende jaar weer.

Deze rapportage bestaat uit:

1. inleiding
2. dashboard met de stand van de programma's
3. een toelichting op de vier programma's en bedrijfsvoering op de doelen en de belangrijkste financiële risico's, verwachtingen en afwijkingen per programma
4. stand van zaken financiële positie (totaal), inclusief prognose meerjarenperspectief en begrotingswijziging
5. stand onvoorzien

1. Inleiding

Deze 1^e bestuursrapportage behandelt de periode tot 1 mei van 2016. De layout is veranderd ten opzichte van voorgaande jaren en meer in lijn gebracht met de programmabegroting en de wens van de raad om op een andere wijze de berap vorm te geven.

In deze bestuursrapportage melden wij geen afwijkingen ten opzichte van de primaire begroting. Wel zijn er een aantal risico's en verwachtingen. Per programma hebben we de belangrijkste risico's en verwachtingen benoemd. Hiermee geven we inzicht in de situatie zoals we die nu inschatten. Voor de ingeschatte tekorten, stellen we onszelf tot doel om deze binnen de programma's op te lossen. In de 2^e bestuursrapportage en in de begroting (waar het meerjarig financieel effect heeft) geven we aan op welke wijze we de afwijkingen vervolgens hebben opgelost, dan wel welke keuzes eruit voortvloeien.

Samenvatting

Ontwikkelingen ten opzichte van de begroting 2016-2019	2016
Saldo begrotingsboekwerk	14
Afwijkingen incidenteel	0
Afwijkingen structureel	0
Actuele stand begroting 2016-2019	14

De belangrijkste risico's en verwachtingen (toelichting is bij de betreffende programma's terug te vinden):

- o Statushouders huisvesting en integratie (zorg/inkomen/onderwijs)
- o Sociaal domein (behalen doelstellingen zure appel)
- o Grondexploitatie (risico's ten aanzien van herwaardingen)
- o Effecten algemene uitkering (meicirculaire)
- o Bedrijfsvoeringskosten, met name op de personeelslasten (CAO-stijging en verhoging pensioenpremie)
- o Verdere effecten kosten a.g.v. bestuurscrisis (gevolgen oa wachtgelden, wervingskosten, onderzoekskosten, etc)
- o Onderwijs, met name de keuzes rondom het Almende

2. Dashboard

Programma 1 		
De gemeente waar het goed wonen is		
	<i>Uitgaven</i>	<i>Inkomsten</i>
Begroot 2016	9.386	9.703
Prognose	9.386	9.703
Afwijking	0	0
%	0,00%	0,00%
Saldo afwijking	0	

Programma 2 		
Een leefbare gemeente		
	<i>Uitgaven</i>	<i>Inkomsten</i>
Begroot 2016	41.456	8.947
Prognose	41.456	8.947
Afwijking	0	0
%	0,00%	0,00%
Saldo afwijking	0	

Programma 3 		
De werkende gemeente		
	<i>Uitgaven</i>	<i>Inkomsten</i>
Begroot 2016	2.545	523
Prognose	2.545	523
Afwijking	0	0
%	0,00%	0,00%
Saldo afwijking	0	

Programma 4 		
De dienstverlenende gemeente		
	<i>Uitgaven</i>	<i>Inkomsten</i>
Begroot 2016	8.263	6.240
Prognose	8.263	6.240
Afwijking	0	0
%	0,00%	0,00%
Saldo afwijking	0	

Bedrijfsvoering 		
	<i>Uitgaven</i>	<i>Inkomsten</i>
Begroot 2016	28.632	28.632
Prognose	28.632	28.632
Afwijking	0	0
%	0,00%	0,00%
Saldo afwijking	0	

Investerings 		
(incl. riolering en restantkredieten)		
	<i>Uitgaven</i>	<i>Inkomsten</i>
Begroot	21.139	2.285
Uitgaven werkelijk	2.526	315
Afwijking	18.613	-1.970
%	12%	14%
Saldo afwijking	16.643	

 Minder dan 1% negatieve financiële afwijking

 Geen of positieve financiële afwijking

 Meer dan 1% negatieve financiële afwijking

3. Programma's

Programma 1: De gemeente waar het goed wonen is

Thema Kernen	
Maatschappelijk effect: <ul style="list-style-type: none"> Het is prettig wonen, werken en leven in de kernen Er zijn voldoende en kwalitatief goede woningen De kwaliteit van de openbare ruimte is in orde 	
Doel	
Actueel inzicht in woonwensen	<ul style="list-style-type: none"> Loopt
Woonagenda	<ul style="list-style-type: none"> Loopt
Inzichtelijk maken risico's in grondexploitatie	<ul style="list-style-type: none"> Loopt
Actualiseren regionale afspraken woningvoorraad	<ul style="list-style-type: none"> Loopt
Op orde brengen en houden van groen, openbare ruimte en infrastructuur	<ul style="list-style-type: none"> Loopt
Leefbaarheid, bereikbaarheid en vitaliteit van de (oude) kernen bevorderen	<ul style="list-style-type: none"> Loopt

Thema Buitengebied	
Maatschappelijk effect: <ul style="list-style-type: none"> Het is prettig wonen, werken en leven in de kernen De landschappelijke, ecologische en economische kwaliteit van het buitengebied is optimaal 	
Doel	
Kwaliteit van het buitengebied op orde brengen en houden	<ul style="list-style-type: none"> Het is de vraag of het ontwikkelen van een gemeentelijke visie op een toekomstbestendige landbouw nog prioriteit moet hebben. De sector ontwikkelt zich momenteel snel; in de nog op te stellen Omgevingsvisie (in het kader van de nieuwe Omgevingswet) zijn er mogelijkheden om zonnig op dit onderwerp in te gaan.
Gemeentelijk bezit beheren / afstoten	<ul style="list-style-type: none"> Het afstoten van gemeentelijk bezit loopt goed. Een belangrijke verkoop is het complex Deurvorst te Terborg. Hierbij is een subsidie aangevraagd en toegekend uit de regeling 'Steengoed Benutten'. De verkoop van gronden is verdeeld in 'agrarische percelen, bosgronden en uitleggronden' enerzijds en 'kleine percelen buiten de bebouwde kom'. Voor de laatste categorie is dit jaar een verkoopplan vastgesteld, dat inmiddels al resultaten oplevert.
Het realiseren van sportaccommodaties; het beheer staat waar mogelijk op afstand	<ul style="list-style-type: none"> Loopt
Het realiseren van een adequate parkeervoorziening tbv DRU Industriepark	<ul style="list-style-type: none"> De reconstructie van de rotonde is afgerond en biedt een goede ontsluiting voor het parkeerterrein. Momenteel wordt gewerkt aan een optimale verkaveling van landbouwgronden en parkeerterrein.

Thema Rechtszekerheid Maatschappelijk effect:	
<ul style="list-style-type: none"> Het is prettig wonen, werken en leven in de kernen De ruimtelijke ordening is up-to-date 	
Doel	
De bestemmingsplannen zijn op orde	<ul style="list-style-type: none"> In 2016 wordt het Bestemmingsplan Buitengebied ter inzage gelegd. Gezien de wettelijke termijnen zal dit bestemmingsplan in de loop van 2017 definitief worden.
Er ligt een omgevingsvisie	<ul style="list-style-type: none"> De Omgevingswet zal per 2018 van kracht worden. 2016 wordt benut om in beeld te brengen waar welke aanpassingen nodig zijn. Hierbij zal zoveel mogelijk gebruik gemaakt worden van de handreikingen van de VNG en waar mogelijk samengewerkt worden met andere gemeenten. In 2017 zullen dan daadwerkelijk de aanpassingen gedaan moeten worden. Het proces van de bijbehorende Omgevingsvisie zal dit najaar starten.

Financiële risico's, verwachtingen, afwijkingen

- Verhuur accommodaties (N)
Zoals ook in de jaarrekening van 2015 vermeld, zijn de opbrengsten uit verhuur (structureel) lager dan begroot.
- Opbrengsten uit verkoop gronden (V)
Op basis van de huidige inschattingen is een voordeel van te verwachten. De ontwikkelingen rondom verkoop zijn volop in beweging.
- Statushouders (N)
Eerder heeft de gemeente aangegeven om – bovenop de taakstelling – nog eens 100 statushouders extra te willen huisvesten. Daarbij wordt nauw samengewerkt met Wonion. Inmiddels is meer bekend over de wijze van huisvesting en integratie. De taakstelling van 100 mensen wordt daarbij gesplitst in twee fasen van telkens 50 personen. Dit is ook van belang in verband met het benodigde aantal vrijwilligers. In 2016 dient de huisvesting voor de eerste fase te worden gerealiseerd. De kosten bedragen – met de nodige aannames – circa € 500.000, waarvan € 128.000 kan worden gedekt uit de Stimuleringsgelden Goedkope Woningbouw (SGW). Het overige deel moet in fasen van ca 50.000 vanaf 2018 vanuit de exploitatie worden betaald. Hiertoe moet nog dekking worden gezocht. De tweede fase is voorzien voor begin 2017 en is geraamd op € 250.000. Ook deze middelen moeten vanaf 2018 in fasen vanuit de exploitatie worden betaald.
Wat betreft de integratie zal het rijk een aanzienlijk grotere bijdrage gaan leveren. De gevolgen vanuit het Gemeentefonds zijn nog niet exact bekend, maar vooralsnog wordt uitgegaan van budgetneutraliteit, waarbij de middelen de statushouder gaan volgen.

Programma 2: Een leefbare gemeente

Thema Opvoeden, leren en ontwikkelen

Maatschappelijk effect:

- Inwoners hebben zelf de regie over hun leven en hun leefomgeving. Ze nemen de verantwoordelijkheid om zelf oplossingen te vinden en kunnen deze uitvoeren met zo min mogelijk interventies.
- Kinderen/jongeren worden gestimuleerd zich maximaal te ontwikkelen en groeien op tot zelfstandige en betrokken inwoners.
- Noodzakelijke hulp is beschikbaar: voor inwoners die zijn aangewezen op zorg(voorzieningen) is de noodzakelijke hulp beschikbaar, waarbij de gemeente de zorg niet uit handen neemt, maar ondersteunt.

Doel	Stand van zaken
(Aanstaande) ouders informeren en ondersteunen bij het opvoeden.	<ul style="list-style-type: none"> • Er wordt gewerkt aan het bieden van informatie- en advies en opvoedondersteuning aan ouders o.a. door de uitvoering van de jeugdgezondheidszorg en praktische gezinsondersteuning. Voor het informeren en ondersteunen van de jeugd zelf wordt gewerkt aan het ontwikkelen van een gebiedsgerichte preventieve aanpak in samenwerking met netwerkpartners. • Voor de uitvoering van de jeugdgezondheidszorg van 0 tot 18 jarigen zijn afspraken gemaakt met Yunico en de GGD. Binnen de gemeenten die aangesloten zijn bij de GGD Midden Nederland speelt de discussie over het weghalen van de jeugdgezondheidszorg bij de GGD. De Achterhoekse gemeenten zijn unaniem voorstander van een status-quo. • School Maatschappelijk Werk, Jeugd Maatschappelijk Werk en trajectcoach worden gefaciliteerd. Dit om natuurlijke vertrouwenspersonen en vindplaatsen te versterken in het signaleren van probleemsituaties en hen ondersteunen bij de aanpak daarvan. De Verwijsindex en deskundigheidsbevordering op het gebied van (Meldcode) kindermishandeling voor Aanspreekpunten en netwerkpartners wordt gefaciliteerd. Momenteel wordt de continuïteit daarvan onder de loep genomen. • Talenten van (risico)jongeren worden aangesproken en ontwikkeld (o.a. middels het JOY- en het TOP-team). Via o.a. Radar zijn we aanwezig op straat om contact te leggen met risicogroepen en deze in beeld te brengen. Er wordt samen met netwerkpartners gewerkt aan een integrale aanpak van problematische jeugd waarbij afspraken met samenwerkingspartners zoals Politie, Openbaar Ministerie en het Veiligheidshuis worden vastgelegd.
Jeugd informeren en ondersteunen bij het opgroeien en ontwikkelen.	
Alle kinderen die leerbaar zijn kunnen naar school.	
Het vroegtijdig signaleren en integraal oppakken van problemen in de ontwikkeling van een kind.	
Jongeren participeren in de samenleving.	
Het terugbrengen van het aantal risicjongeren en overlastgevende groepen.	

Thema Werken, verdienen en uitgeven

Maatschappelijk effect:

- Inwoners hebben zelf de regie over hun leven en hun leefomgeving. Ze nemen de verantwoordelijkheid om zelf oplossingen te vinden en kunnen deze uitvoeren met zo min mogelijk interventies.
- Inwoners zijn bereid om naar eigen kunnen, betaald of onbetaald, een bijdrage te leveren aan de samenleving.

Doel	Stand van zaken
De nieuwe fusieorganisatie voor de Participatiewet functioneert goed en kost minder.	<ul style="list-style-type: none"> • In samenspraak met Laborijn wordt de regiefunctie van de gemeente vormgegeven. Onderwerp van gesprek is daarbij ook het inrichten van de frontoffice Participatiewet in ons gemeentehuis, zodat deze integraal met de Aanspreekpunten werkt. Een en ander hangt samen met de huisvesting van Laborijn en specifiek de locatie in Ulft. In de eerste kwartaal rapportage van Laborijn hebben wij kunnen vernemen dat de financiële resultaten achter blijven ten opzichte van de begroting. Wij zijn op dit moment in gesprek om de eerste kwartaal rapportage te beoordelen en de eventuele vervolgstappen te bepalen • Er zijn afstemmingsafspraken gemaakt met de Formulierenhulp, SchuldHulpMaatje, Wonion, Laborijn, Sensire en Stadsbank, zodat we eerder en nog beter mensen met (dreigende) schulden kunnen ondersteunen. Er vindt structureel overleg plaats tussen deze partijen. De overname van de intake voor schulddienstverlening door Aanspreekpunten voor een betere integrale aanpak (één gezin, één plan) wordt onderzocht. Daarnaast wordt meer ingezet op het voorliggende veld (basisniveau), om te voorkomen dat geïndiceerde zorg nodig is. • De formulieren voor aanvragen van o.a. bijzondere bijstand zijn vereenvoudigd zodat mensen eenvoudiger hulp kunnen aanvragen. Inwoners die desondanks moeite hebben met het overzicht krijgen/houden in hun papieren weten inmiddels de weg te vinden naar de formulierenhulp. De formulierenhulp is gestart met het project Eerste Hulp bij Administratie met als doel het overzicht te krijgen van de eigen administratie en om te voorkomen dat mensen schulden krijgen. • Wij zijn in gesprek met een private partij die onze inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt op allerlei manieren ondersteunt en naar regulier werk bemiddeld. Wij voeren deze gesprekken in afstemming met de uitvoeringsorganisatie Laborijn. • Het experiment “de Ontmoeting” is geëvalueerd en bijgesteld. Coaches hebben meer bagages gekregen om outreachend de doelgroep te benaderen. Verwijzing vanuit Laborijn vraagt aandacht vanwege privacy.
Inwoners kunnen met elkaar en voor elkaar dingen oppakken.	
Een sluitend vangnet rondom schulden realiseren.	
Financiële zelfredzaamheid bevorderen.	
Zoeken naar nieuwe mogelijkheden, samenwerkingspartners om burgers die moeilijk aan het werk komen te stimuleren te blijven participeren in de maatschappij. Experiment De Ontmoeting	

Thema Samenleven en meedoen

Maatschappelijk effect:

- Inwoners hebben zelf de regie over hun leven en hun leefomgeving. Ze nemen de verantwoordelijkheid om zelf oplossingen te vinden en kunnen deze uitvoeren met zo min mogelijk interventies.
- Inwoners zijn bereid om naar eigen kunnen, betaald of onbetaald, een bijdrage te leveren aan de samenleving.

Doel	Stand van zaken
Vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties worden ondersteund en gewaardeerd.	<ul style="list-style-type: none"> • Op basis van de uitkomsten van “Oude IJsselstreek spreekt” wordt momenteel de ondersteuning van vrijwilligers en mantelzorgers verder vorm gegeven en verbeterd. Dit wordt gedaan in samenspraak met netwerkpartners en de doelgroep. • Na een evaluatie is het experiment ‘Wijknetwerkt’ beëindigd. Conclusie van de evaluatie was dat het experiment geslaagd is en de gemeente verder kan gaan met de ombouw naar wijknetwerken in de hele gemeente. Per kern zal deze worden aangepast aan de behoefte die daar leeft. De opbouw van wijknetwerken in de hele gemeente zal 1 tot 2 jaar in beslag nemen. • Naast de huisvesting van statushouders heeft hun integratie in de samenleving de volle aandacht. Ook dit wordt vormgegeven in samenwerking met netwerkpartners.
Mantelzorgers kunnen gebruik maken van het ondersteuningsaanbod.	
Mantelzorgers worden gewaardeerd voor hun inzet.	
Als netwerkpartner zijn wij betrokken bij problemen en kansen die spelen in de samenleving.	
We betrekken onze inwoners bij de problemen en kansen die spelen in de samenleving.	
Kwaliteit van de opvang, begeleiding en ondersteuning voor statushouders blijft op peil.	

Thema Gezond leven, bewegen en ontspannen

Maatschappelijk effect:

- Optimale vitaliteit van onze inwoners door een gezonde en stimulerende leefomgeving en voldoende ruimte voor sporten en beweging.

Doel	Stand van zaken
Stimuleren van vitaliteit en gezonde leefstijl.	<ul style="list-style-type: none"> • Vanuit 'Achterhoek in Beweging' vinden allerlei activiteiten en projecten plaats om de vitaliteit en gezonde leefstijl van onze inwoners te stimuleren. Voorbeelden hiervan zijn het project gezonde leefstijl jeugd, schouder aan schouder en vitaal veilig vallen senioren. Vanuit deze regionale samenwerking (Achterhoek in Beweging) is ook een bijdrage van de provincie verkregen voor de realisatie van de atletiekbaan op sportpark De IJsselweide. • Er is een evaluatie in gang gezet van de sportraad Oude IJsselstreek. De resultaten hiervan worden rond de zomerperiode verwacht. Voor uitreiking van de sportpromotieprijs wordt een nieuw plan op hoofdlijnen uitgewerkt. Dit plan op hoofdlijnen wordt rond de zomerperiode verwacht. • Sinds het najaar 2015 zijn twee buurtsportcoaches in de gemeente actief. In de komende periode loopt het aantal in te zetten buurtsportcoaches op naar in totaal 6 fte. De buurtsportcoaches worden deels ingezet op interventies/ projecten die de gemeente belangrijk vindt en deels vraaggericht op projecten/ vragen vanuit de verenigingen en stichtingen in de samenleving. • Op een basisschool in Gendringen wordt gestart met Beweegwijs. Enkele andere scholen overwegen nog om ook Beweegwijs in te zetten. Met Beweegwijs wordt gewerkt aan letterlijk meer beweging en bewustwording van sporten, bewegen en voeding. • Voor de lijstsubsidies is een nieuwe uitvoeringsregeling in voorbereiding. Momenteel vinden er samenspraakavonden plaats met de verschillende clusters. De planning is dat de nieuwe regeling dit najaar ter besluitvorming aan de raad wordt voorgelegd. • Om een verbetering te maken in het project 'de Verenigers' heeft een extern bureau interviews afgenomen onder ouders, professionals, trainers over de bekendheid met, mening over, en verbeteringsuggesties.. Daarnaast hebben een tweetal sessies plaatsgevonden, 1 voor ouders en 1 voor kinderen, waar vergelijkbare vragen aan de orde zijn gesteld. De belangrijkste boodschap uit de interviews en sessies is: de communicatie over wat de Verenigers doen, wie de Verenigers zijn en wie er aan de Verenigers mee mag doen, moet duidelijker. Hiervoor worden nu verschillende acties uitgezet.
Inzetten op afname overgewicht, afname alcoholgebruik, meer bewegen en preventie ten aanzien van diabetes en psychisch welbevinden.	
Aandacht geven aan specifieke groepen in onze gemeente.	

Thema Wonen en veilig leven

Maatschappelijk effect:

- Inwoners hebben zelf de regie over hun leven en hun leefomgeving. Ze nemen de verantwoordelijkheid om zelf oplossingen te vinden en kunnen deze uitvoeren met zo min mogelijk interventies.

Doel	Stand van zaken	
Stimuleren van samenhang in de buurt.	<ul style="list-style-type: none"> • Er is uitgebreid aandacht gegeven aan NL Doet om inwoners te stimuleren actief te zijn in hun buurt. • Op verschillende manieren zijn inwoners geïnformeerd over de mogelijkheden van 'Mijn Thuis' in Oude IJsselstreek. • Er wordt gewerkt aan een uitgewerkt beleid voor het basisniveau. Hierin wordt meer nadruk gelegd op preventie en vroegsignalering en wordt ingezet op het verhogen van de zelfredzaamheid en 'samenredzaamheid' van inwoners en organisaties. Themagericht worden er afspraken gemaakt over de ondersteuning van organisaties. We stellen vast dat de mogelijkheden binnen het basisniveau onvoldoende worden gebruikt. De communicatie moeten we hier op aanpassen.	
We maken inwoners bewust van de mogelijkheden voor levensloopbestendig wonen.		
Tijdig opmerken en aanpakken van kindermishandeling en huiselijk geweld.		
De gemeente is goed benaderbaar en bereikbaar voor hulp en ondersteuning.		
Het basisniveau is op orde. Inwoners kunnen voor het grootste deel van hun vragen in hun directe leefomgeving terecht.		

Thema Verzorgen, verplegen en verhelpen

Maatschappelijk effect:

- Inwoners hebben zelf de regie over hun leven en hun leefomgeving. Ze nemen de verantwoordelijkheid om zelf oplossingen te vinden en kunnen deze uitvoeren met zo min mogelijk interventies.
- Noodzakelijke hulp is beschikbaar: voor inwoners die zijn aangewezen op zorg(voorzieningen) is de noodzakelijke hulp beschikbaar, waarbij de gemeente de zorg niet uit handen neemt, maar ondersteunt.

Doel	Stand van zaken
Inzicht in mogelijkheden voor ondersteuning en hulp verbeteren.	<ul style="list-style-type: none"> • In het kader van dit thema lopen er verschillende experimenten. Voor jeugd is dat het 'interventie Jeugdteam' in de werknemerscoöperatie en de 'Praktijkondersteuning GGZ voor huisartsen'. Daarnaast lopen er experimenten als 'de verplaatsbare Mantelzorgwoning' en 'de Aanspreekpunten'. De ervaringen zijn over het algemeen positief en er wordt veel geleerd. Het verder ontwikkelen en optimaliseren van de rol van de Aanspreekpunten staat dit jaar nadrukkelijk op het programma. • Met de inrichting van een team contractmanagement wordt gewerkt aan het versterken van de positie van inkoop-, contract- en leveranciersmanagement in de eigen organisatie om noodzakelijke besparingen te realiseren. Het toezicht op onze aanbidders is samen met de regiogemeenten ondergebracht bij de GGD. • Voor de inrichting van een toekomstbestendige ondersteuning thuis is een nieuwe regeling ingericht die momenteel naar aanleiding van uitspraken door de Centrale Raad voor Beroep en rechtbank Midden-Nederland opnieuw onder de loep wordt genomen.
Nieuwe vormen van hulp en zorg ontwikkelen om meer inwoners te kunnen helpen met minder geld.	
Kosten op zorguitgaven verlagen om teruglopende budgetten op te vangen.	
Zelfredzaamheid van inwoners stimuleren.	

Financiële risico's, verwachtingen, afwijkingen

- Besparingen Sociaal domein

In de notitie 'Voorbij de zure appel' staan maatregelen beschreven die in 2016 moeten leiden tot een besparing van 2.6 miljoen euro. De stand van de teller wordt bijgehouden via een 'besparingsmeter'. We lopen momenteel in de pas met de doelstelling behalve op de maatregel 'analyseren van de kaartenbak Laborijn' à € 450.000. De opgenomen 450.000 betreft vooral een aanmoediging om uitstroom te bevorderen; er is echter nog heel veel nodig om e.e.a. gerealiseerd te krijgen. Via een aantal experimenten wordt al wel op kleine schaal ervaring opgedaan met het activeren van mensen die reeds langere tijd in de kaartenbak zitten.

- Zorg

De inkoop van zorg bij zorginstellingen: een aantal zorginstellingen zit in zwaar weer/staat op omvallen. Ook in de media wordt steeds meer melding gedaan van jeugdinstanties die financieel in de problemen komen. Het is nog niet duidelijk hoe dit verder zal verlopen en welke mogelijke financiële consequenties dit heeft op onze budgetten. Met de vraag om bevoorschotting wordt terughoudend omgegaan en over beperkte termijnen verricht. Hierin wordt opgetrokken met de regio.

- Systeem

De inrichting van de systemen om te kunnen sturen op de budgetten, aantallen en kwaliteit is nog niet geheel klaar. We zijn al wel verder in het proces ten opzichte van 2015. Dit kan mogelijk nog risico opleveren ten aanzien van de rechtmatigheid voor 2016.

Het optimaal laten functioneren van de systemen of te wel het op orde brengen van de basis is een speerpunt voor 2016 aansluitend op de werkagenda van het college.

Programma 3: De werkende gemeente

Thema Economische stimulering	
Maatschappelijk effect:	
<ul style="list-style-type: none"> • De Achterhoek wordt een economisch en innovatief florerende regio • De toeristisch/recreatieve sector is ondernemend en inventief • De lokale economie kan zichzelf staande houden 	
Doel	Stand van zaken
(Startende) ondernemers ondersteunen door een positief ondernemersklimaat te bieden en hen een zo goed mogelijke positie te laten verwerven	<ul style="list-style-type: none"> • De herontwikkeling van Akkermansweide is in volle gang. We stimuleren daar de ondernemers het aanzicht van hun bedrijf te verbeteren middels een subsidieregeling. • Onder andere op Akkermansweide ondersteunen we een parkmanagementinitiatief van ondernemers en wordt de mogelijkheid van reclamebelasting, op verzoek van ondernemers, onderzocht. • Samen met IBOIJ en VIV is het traject om te komen tot KVO-B weer opgepakt. Het gaat hierbij in eerste instantie om de bedrijventerreinen; IJsselweide, De Rieze en De Hofskamp. • Op verzoek van de VIV, de IBOIJ en het Ondernemersplatform Oude IJsselstreek zijn er diverse bijeenkomsten georganiseerd om het bedrijfsleven in contact te brengen met de raad en het college om de politieke situatie te bespreken. • Om de week heeft er door het college een bedrijfsbezoek bij een bedrijf binnen onze gemeente plaatsgevonden. • Sinds 2014 participeert de gemeente in het project voor de aanleg en exploitatie van een breedbandnetwerk in het buitengebied van de Regio Achterhoek. Doelstelling is om in 2019 het buitengebied van de Achterhoek te hebben voorzien van snel internet.
Versterken van de vrijetijdseconomie	<ul style="list-style-type: none"> • De gemeente heeft een bijdrage geleverd aan de voorbereidingen om te komen tot een de Euregioroute der Industriekultur. Onlangs is door de Regio Achterhoek een financiële bijdrage toegezegd, waardoor Achterhoekse deelname deze ERIH-route financieel gewaarborgd is. • Het ommetje Etten-Terborg is in uitvoering. Oplevering is mei 2016 voorzien. • De opwaardering van de paden in het Idink-Nibbelinkbos is in voorbereiding. De uitvoering hiervan start medio 2016. • Januari 2016 is de Toeristische informatiebrochure Oude IJsselstreek verschenen. Deze geeft op een wervende wijze een beeld van ons toeristisch aanbod in de gemeente Oude IJsselstreek. • VVV-OIJ, Platform Toerisme OIJ, StAT en gemeente OIJ zijn met elkaar in overleg om taken in elkaar te schuiven om meer kostenefficiënt en slagvaardig te kunnen werken. Hierin wordt voortgang geboekt.

Thema Onderwijs en arbeidsmarkt	
Maatschappelijk effect:	
<ul style="list-style-type: none"> • Het onderwijs is toekomstbestendig en kwalitatief op niveau • Onderwijs en arbeidsmarkt zijn op elkaar afgestemd 	
Doel	Stand van zaken
Het onderwijs toekomstbestendig	<ul style="list-style-type: none"> • In overleg met de LEA wordt gewerkt aan een document over primair onderwijs. Dit moet in het voorjaar van 2016 zijn beslag krijgen. • Het IKC Uift Noord is opgeleverd. • De raad heeft scenario's benoemd voor het Almende College die verder uitgewerkt worden. Deze scenario's zullen in de raad worden behandeld en dienen in de begroting 2017 en verder vertaald te worden. <ul style="list-style-type: none"> • Passend Onderwijs is een onderwerp van de LEA, en wordt ook met de WSNS-verbanden besproken. • De verbetering van VVE heeft doorlopend aandacht.
Stimulering arbeidsmarkt	<ul style="list-style-type: none"> • In gesprekken met ondernemersverenigingen zijn afspraken gemaakt om verdere verbindingen te leggen tussen onderwijs, ondernemers en overheid, onder andere door het gaan organiseren van speed- date bijeenkomsten. • De gemeente heeft een bijdrage toegezegd aan het project Wijzer met IJzer, zodat leerlingen uit zowel Nederland als Duitsland in aanraking komen met ijzersmeden en techniek onderwijs. • De gemeente stimuleert regionaal het project Buurtaal, Duits taalonderwijs in zowel basis- als voortgezet onderwijs.

Thema Duurzaamheid	
Maatschappelijk effect:	
<ul style="list-style-type: none"> • 50% CO2 reductie in 2020 • Duurzaamheid en energietransitie heeft een positief effect op de economische ontwikkeling in de gemeente 	
Doel	Stand van zaken
We zijn energieneutraal in 2030 en realiseren 50% CO2 reductie in 2020	<ul style="list-style-type: none"> • De nieuwe regionale uitvoeringsagenda om een inhaalslag te maken op het behalen van de doelstelling is in concept gereed en komt in de fase van besluitvorming. • We voeren gesprekken met ondernemers en belangenverenigingen die initiatieven willen ontplooiën op het gebied van opwekking van duurzame energie (windmolens en zonnepanelen). • Stimuleren verduurzaming bij inwoners door energieloket VerduurSaam • De gemeente ondersteunt initiatieven van Agem • Invoering Keurmerk Cittaslow 'on hold' • De omgevingsvergunning voor de Bio vergistingsinstallatie is onherroepelijk geworden door de uitspraak van de Raad van State. • De gemeente draait mee in een pilot 'Zon op Erf' • De gemeente draait mee in de pilot 'Asbestrein'

Thema Internationale betrekkingen

Maatschappelijk effect:

- Concrete samenwerking met Duitsland op het gebied van economie, toerisme, onderwijs en bereikbaarheid

Doel	Stand van zaken
Grensoverschrijdende samenwerking versterken	<ul style="list-style-type: none"> • De INTERREG-aanvraag voor het project "Internationaal Netwerkburo" is gehonoreerd • Het netwerkburo is momenteel in oprichting; de vacature voor 'matchmaker' is opengesteld. • Momenteel wordt een inventarisatie gemaakt van bestaande samenwerkingsverbanden en hun programmadoelen en wordt een herziene beleidsvisie opgesteld met een uitvoeringsagenda die meer richting en sturing geeft aan de gemeentelijke inzet op regionale doelen. • Het LGCP project (VNG-i) is in het laatste jaar van uitvoering. Twee gemeenten worden ondersteund in het stimuleren van de lokale landbouweconomie

Financiële risico's, verwachtingen, afwijkingen

- vooralsnog geen.

Programma 4: De dienstverlenende gemeente

Thema Dienstverlening Maatschappelijk effect:	
<ul style="list-style-type: none"> De gemeentelijke dienstverlening is voor de inwoner toegankelijk, begrijpelijk en rechtmatig 	
Doel	Stand van zaken
Verbetering (persoonlijke en digitale) dienstverlening	<ul style="list-style-type: none"> De ontwikkelingen voor de Basisregistratie Grote Topografie (BGT) lopen volgens plan en in samenwerking met de gemeenten Doetinchem, Doesburg en Aalten. Voor de koppeling tussen de BAG (Basisregistratie Adressen en Gebouwen) en WOZ (Wet Onroerend Zaakbelasting) zijn de juiste stappen gezet, en wordt ook de koppeling met de basisregistratie Kadaster gerealiseerd.
Verbetering (persoonlijke en digitale) dienstverlening	<ul style="list-style-type: none"> Het webcare team is operationeel, er is regelmatig contact met onze inwoners via de sociale media, Berichtgeving in de media worden doorgespeeld aan de medewerkers die vervolgens hierop acteren. Er is een project verbeteren Frontoffice gestart, o.a. gericht op de verbetering van productencatalogus, het project wordt in de zomer afgerond.
Interne processen optimaliseren	<ul style="list-style-type: none"> We liggen op schema met de planning van de implementatie van het zaaksysteem, al is de afronding van de implementatie niet mogelijk in 2016. Dit wordt naar verwachting halverwege 2017 gerealiseerd.

Thema Veilig en schoon Maatschappelijk effect:	
Inwoners ervaren Oude IJsselstreek als veilig en schoon	
Doel	Stand van zaken
Een schone gemeente door een doelmatige afvalinzameling	<ul style="list-style-type: none"> De aanbesteding van de nieuwe containers is in gang gezet en na de zomer zullen ook de afvalstoffen heffing en leges aan de raad voorgelegd worden.
Oude IJsselstreek is veilig	<ul style="list-style-type: none"> Een goed voorbeeld hiervan is de samenwerking tussen beleidsadviseurs jongeren en openbare orde en veiligheid om de afstemming tussen zorg en potentiële overlast zo scherp mogelijk te krijgen.

Financiële risico's, verwachtingen, afwijkingen

- Algemene uitkering (V)
Vanuit de september- en decembercirculaire is de algemene uitkering in 2017 met € 247.000 verhoogd. Let op: de meicirculaire kan dit saldo nog (behoorlijk) beïnvloeden. Met de begrotingsvaststelling wordt het saldo, voortvloeiend uit de meicirculaire meegenomen.
- Belastingopbrengsten (V)
De verwachting is dat de opbrengsten hoger uitvallen dan begroot, door enkele aanpassingen in de WOZ-waarden na vaststelling van de tarieven.
- Afvalverwerking (N)
In de 2^e Berap van 2015 is een tekort op afvalverwerking aangegeven, aangezien de nieuwe wijze van inzameling nog niet is ingevoerd. Voor 2016 is er een risico dat we opnieuw een tekort krijgen, afhankelijk van de termijn waarop we met de nieuwe manier van inzameling kunnen starten.

Bedrijfsvoering

Thema Dienstverlening Maatschappelijk effect:	
<ul style="list-style-type: none"> • De gemeentelijke dienstverlening is voor de inwoner toegankelijk, begrijpelijk en rechtmatig	
Doel	Stand van zaken
Interne processen optimaliseren	<ul style="list-style-type: none"> • Op operationeel vlak uit wordt uitvoering gegeven aan verbeterprojecten, met name gericht op interne beheersing, daarnaast bouwen we een Leanstructuur d.m.v. een jaarplan, structureren projectaanpak, opzetten toolbox en opleiding green belts.

Financiële risico's, verwachtingen, afwijkingen

- Vanuit de gevolgen van de bestuurlijke crisis zijn er tot dusver voor circa 900.000 aan extra lasten. Daarnaast blijven nog risico's op extra kosten op het gebied van:
  - Samenwerkingsdualisme – begeleidingstraject raad ivm nieuwe werkwijze
  - Wachtgelden overig
  - Externe inhuur
  - Onderzoekskosten
  - Wervingskosten
  - Juridische begeleidingskosten

Een deel van de extra lasten betreft dus personeelslasten door wachtgelden en bijvoorbeeld inhuur. Ook hebben we nog resterende kosten voor oud-werknemers. Deze kosten leggen een druk op de ruimte in het personeelsbudget, waardoor we minder ruimte hebben voor de reguliere bedrijfsvoering. Op dit moment is de prognose dat we, naast de al aangegeven benodigde middelen voor wachtgeld, circa 350.000 tekort verwachten op het personeelsbudget en 150.000 te kort in verband met nieuwe wachtgelden en inhuur.

Er zijn twee oplossingen mogelijk:

1. De lasten per jaar nemen voor de wachtgelden en resterende kosten voor oud-werknemers. Deze lasten drukken dan jaarlijks op de reguliere budgetten voor bedrijfsvoering, waardoor we jaarlijks in de berap tekorten melden. Dit betekent voor 2016 een tekort van ca 500.000 en de jaren erop afbouwend over een periode van circa 5 jaar. Eventuele nieuwe wachtgelden of afvloeiingsregelingen zijn hier nog niet in verwerkt.
2. Een voorziening vormen van ca 1.3 mln voor de resterende lasten van voormalig personeel en wachtgelden vanuit de bestuurlijke crisis, zoals die nu bekend zijn. Hiermee drukken de lasten van voormalig personeel niet meer op de reguliere personeelsformatie. Dit maakt de lopende bedrijfsvoering transparant en kunnen we beter sturen op de exploitatie. Eventuele nieuwe wachtgelden of afvloeiingsregelingen zijn hier nog niet in verwerkt.

In de lijn van de aanbevelingen van Welconsult en het verkrijgen van een zuiver beeld op de bedrijfsvoering, stellen we voor om een voorziening te vormen. Het advies hiertoe is in voorbereiding.

- Vakantiegeldverplichting in verband met invoering Individueel Keuze Budget (N)
Door de invoering van het Individueel Keuze Budget (IKB) per 1 januari 2017 is er sprake van een (verplichte) eenmalige extra last van 7 maanden vakantiegeld van het jaar voorafgaand aan de invoering van de IKB. Hierdoor is in boekjaar 2016 sprake van een eenmalige extra last van 540.000.
- CAO en pensioenpremie Personeel (N)
Op 27 januari jl. heeft de VNG een onderhandelaraakkoord gesloten over een nieuwe CAO gemeenten. De afgesproken salarisverhoging voor 2016 is 3%. Dat is inclusief de in het pensioenakkoord van 2014 afgesproken salarisverhoging van 0,74% en de in het loonruimteakkoord van 2015 afgesproken salarisverhoging van 1,4%. Uitgaande van een loonsom van 13 mln komt de Cao stijging van 3% voor Oude IJsselstreek neer op 390.000. In de begroting 2016 is rekening gehouden met een stijging van 104.000 Dit betekent een structurele extra last van 286.000. Daarnaast is door het ABP-bestuur besloten per april 2016 de pensioenpremie met 1% te laten stijgen, een extra last van 81.000 per jaar.
- Afschrijvingslasten (V)
Zie onder 4. Financiële positie/ afschrijvingsbeleid

Investerings

Zoals in het dashboard op pagina 3 te lezen, is tot begin mei 12% van de begrote investeringen daadwerkelijk uitgegeven. De verwachting is dat dit percentage nog behoorlijk toeneemt, doordat enkele grote projecten nu in uitvoering zijn en gedurende de resterende maanden van het jaar betaald worden. Dit geldt bijvoorbeeld voor IJsselweide, Akkermansweide, een aantal wegen, centrumplan Silvolde en de riolering. Met de 2^e berap hebben we meer zicht op de prognose voor 2016.

4. Financiële positie

De financiële situatie blijft, zoals in de inleiding aangegeven, onveranderd. Er wordt geen begrotingswijziging voorgesteld. Zoals in de programma's aangegeven, zijn er uiteraard nog wel een aantal risico's en verwachtingen. Deze worden in eerste instantie opgelost binnen de programma's. De resultaten hiervan (effecten, keuzes en oplossingen) worden in de 2^e Berap en (waar van toepassing) in de begroting definitief voorgelegd. Daarnaast wordt in de voorjaarsnota op basis van de aanbevelingen van Welconsult een tweetal voorstellen gedaan rondom het afschrijvingsbeleid die al effect sorteren in 2016. Onderstaand overzicht geeft de tot dusver bekende risico's en verwachtingen weer.

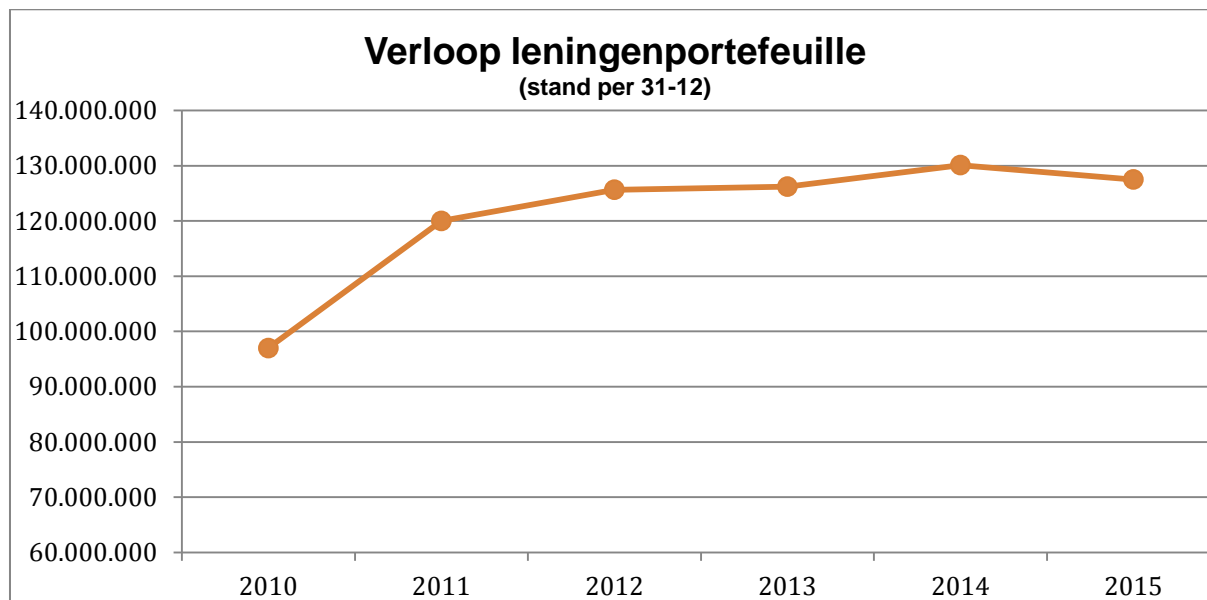
Overzicht van structurele en incidentele risico's (* € 1.000)		2016	
		Primitieve begroting	Risico's/ verwachtingen
Structureel saldo programmabegroting 2016-2019		454	
Pg	Structurele risico's/verwachtingen 1e berap		
1	Verlichtingsplan		-50
1	Minder opbrengsten verhuur accommodaties		-40
4	Huisvesting gemeentekantoor		-50
4	CAO-en pensioenpremiestijging personeelskosten		-367
4	Vrijval personeelskosten/wachtgeld bij vorming voorziening		80
4	Lager kosten inhuur externe werkzaamheden WOZ en abonnementen		33
4	Algemene uitkering (decembercirculaire)		247
4	Voorstel afschrijvingslasten uit bestemmingsreserves in exploitatie		-180
4	Voorstel beleid afschrijvingslasten nieuwe investeringen		200
4	Gevolgen vennootschapsbelasting		*
	Saldo incidentele risico's/verwachtingen		-127
Structureel saldo inclusief risico's/verwachtingen 2016			327
Incidenteel saldo programmabegroting 2016 - 2019		-440	
Pg	Incidentele risico's/verwachtingen 1e berap		
4	invoering individueel keuze budget (vakantiegeldverplichting)		-540
4	Voorgenomen voorziening personeelskosten agv bestuurscrisis en oud-personeel		-1.300
4	Belastingopbrengsten		50
4	Voorstel beleid afschrijvingslasten		850
	Saldo incidentele risico's/verwachtingen		-940
Incidenteel saldo inclusief risico's/verwachtingen 2016			-1.380
Totaal saldo voor 2016 (structureel + incidenteel)		14	-1.053

* Op basis van de actuele inzichten lijkt het risico op de kosten vanuit de VPB zeer klein en mocht het risico zich voordoen, beperkt (max 100.000)

Leningenportefeuille

De stand van de leningenportefeuille weergegeven is ten opzichte van de stand van de jaarrekening (31 december 2015), ongewijzigd op het niveau van 127,5 mln. Op dit moment hebben we 8 mln aan kortlopend geld open staan. Vanwege de kasgeldlimiet-eisen, verwachten we dat we deze 8 mln straks als langlopende lening moeten afsluiten. Dit doen we op een zo laat mogelijk moment, om de rentelasten zo veel mogelijk te beperken (kort geld is goedkoper dan lang geld en voorlopig lijkt er nog geen rentestijging in het vooruitzicht).

Daarnaast is het afhankelijk van de uitgevoerde investeringen en uitkomsten van de grondexploitatie of we daarnaast nog meer geld in de komende periode moeten lenen. Vooralsnog is er 12% van de begrote investeringen uitgegeven.

Afschrijvingsbeleid

In de voorjaarsnota doen we een voorstel hoe om te gaan met de resterende adviezen van Welconsult, dhr Van der Wel. Het gaat hierbij met name om mogelijke rentetoerekening, versnelde afschrijvingen en wijzigingen in dekking van afschrijving via bestemmingsreserves. De effecten van de eerste twee zijn zodanig dat deze realistisch gezien moeilijk te realiseren zijn. De dekking van de bestemmingsreserves kan wel komen te vervallen waarmee € 5.4 miljoen aan dekkingsreserves kan vrijvallen ten gunste van de algemene reserves. Daar staat tegenover dat structurele dekking wegvalt van 180.000.

Daarnaast doen we een voorstel om het afschrijvingsbeleid te wijzigen zodat én we een eenvoudiger en sneller een beter beeld kunnen geven van het begrotingssaldo in een lopend begrotingsjaar én we een structurele verlaging van 200.000 aan kapitaallasten realiseren. Ook kunnen we voor 2016 direct de onderuitputting vaststellen, namelijk 1 miljoen (excl. Riolering) waarvan dus 200.000 het genoemde structurele voordeel.

4. ONVOORZIEN

<i>Overzicht stand Onvoorzien begroting 2016 (x 1.000)</i>	<i>Aanwending</i>	<i>Toevoeging</i>	<i>Nog te besteden in 2016</i>
Primitieve begroting beginstand			118
Inhuur Breedband	-11		
Stand per 1 mei 2016	-11		107